

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 222/2020-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátskou kanceláriou KVASŇOVSKÝ & PARTNERS | ADVOKÁTI s. r. o., Dunajská 32, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Miloš Kvasňovský, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 43 PExre 11/2018 z 26. septembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. novembra 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ],

██████████ ██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 43 PExre 11/2018 z 26. septembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola stranou v konaní o kvalifikovanom podnete oznamovateľa, predmetom ktorého bolo overenie pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaného v registri partnerov verejného sektora. Sťažovateľka bola zapísaná v registri partnerov verejného sektora od 21. februára 2018 pod vložkou 22431. Okresný súd na základe zistení spochybňujúcich pravdivosť a úplnosť údajov o konečnom užívateľovi výhod rozhodol napadnutým uznesením tak, že vymazal sťažovateľku z registra partnerov verejného sektora.

3. Sťažovateľka v sťažnosti atakuje právne závery, na ktorých stojí napadnuté uznesenie okresného súdu, a tvrdí, že okresný súd pri posudzovaní pravdivosti a úplnosti údajov vyhodnocoval dôkazy jednostranne, rozhodol na základe domnienok a špekulácií, v rozpore so skutočným stavom vecí. Sťažovateľka považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia za nedostačujúce, nepreskúmateľné a rozporné s pravidlami formálnej a právnej logiky. Tvrdí, že okresný súd sa nedostatočne zaoberal argumentmi a predloženými dôkazmi v priebehu konania. Inými slovami, sťažovateľka namieta arbitrárnosť napadnutého uznesenia okresného súdu. V sťažnosti poskytla aj vlastnú rozsiahlu skutkovú a právnu interpretáciu okolností a dôkazov, z ktorých vychádzal okresný súd pri formulovaní svojho záveru, že popri súčasnom konečnom užívateľovi výhod môže existovať aj niekto iný, kto môže byť konečným užívateľom výhod, resp. osobou majúcou vplyv na ovládanie sťažovateľky ako partnera verejného sektora. Tento záver považuje sťažovateľka za nedostatočný na odôvodnenie výroku napadnutého uznesenia.

4. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol nálezom v tomto znení:

„1. Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Okresného súdu Žilina pod sp. zn. 43 PExre/11/2018 zo dňa 26. 09. 2019 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Žilina pod sp. zn. 43 PExre/11/2018 zo dňa 26. 09. 2019 sa zrušuje.

3. Okresný súd Žilina je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 415,51 EUR...“

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

11. Ústavný súd pripomína, že vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu, sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07, I. ÚS 272/09).

12. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP

teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

III.

Samotné posúdenie vecí ústavným súdom

13. Ústavný súd v úvode, vychádzajúc z obsahu sťažnosti, konštatuje, že sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu predostrela predovšetkým skutkovú a právnu argumentáciu, ktorá evokuje, že svoju ústavnú sťažnosť koncipovala tak, akoby išlo o odvolanie v konaní pred odvolacím súdom. Ústavný súd v tejto súvislosti už viackrát uviedol, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nepôsobí ako skutkový súd.

14. Jedinou ústavnoprávne relevantnou námietkou sťažovateľky bola tvrdená arbitrárnosť napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorú odôvodnila tým, že okresný súd nedostatočne, nepreskúmateľne a v rozpore s pravidlami formálnej a právnej logiky odôvodnil svoje rozhodnutie.

15. Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, sa ústavný súd oboznámil s tými časťami odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu, ktoré boli pre posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti podstatné. Okresný súd v podstatnom pri odôvodnení svojho záveru, že sťažovateľka hodnoverne nepreukázala, že údaje o konečnom užívateľovi výhod zapísané v registri sú pravdivé a úplné, vychádzal zo skutkových zistení, získaných z vykonaných dôkazov. Predovšetkým išlo o konkrétne zhody kontaktných údajov na sťažovateľku a osobu [REDACTED] v rozhodnom čase, ktorý bol v minulosti

spoločníkom sťažovateľky, prepojenia osoby [REDACTED] a oprávnenej osoby, ktorá mala preveriť čestné vyhlásenia konečného užívateľa výhod, neštandardnosti viacerých zmlúv o pôžičke medzi sťažovateľkou a [REDACTED] (v sumách stotisíc eur a viac, pozn.), dispozičným právom a bankovou kartou [REDACTED] k účtu sťažovateľky, nájomnej zmluvy medzi prenajímateľom [REDACTED] a sťažovateľkou, dostatočne nezdôvodnenou investíciou sťažovateľky (v sume 2 300 000 €) do stavby neziskovej organizácie [REDACTED], ktorá má stáť na pozemkoch vo vlastníctve [REDACTED], v mieste bydliska viacerých členov rodiny [REDACTED] [REDACTED] v obci [REDACTED] (sídlo sťažovateľky je v meste Martin), o ktorej nevedel bližšie informovať (o projekte a finančných záležitostiach s ním spojenými) ani konateľ sťažovateľky na pojednávaní [body 59 a) až f) odôvodnenia napadnutého uznesenia], na základe ktorých okresný súd nedospel k presvedčeniu, že jediný spoločník sťažovateľky je zároveň jediným konečným užívateľom výhod, keďže preukázané prepojenia na osobu [REDACTED] nevyvrátili pochybnosti, že vzťah tejto osoby k partnerovi verejného sektora nie je založený len na predložených zmluvách, ale že existujú ďalšie formálne alebo neformálne dohody medzi touto osobou a partnerom verejného sektora (bod 62 odôvodnenia napadnutého uznesenia). Na základe uvedeného okresný súd konštatoval neunesenie dôkazného bremena sťažovateľky hodnoverne preukázať, že údaje o konečnom užívateľovi výhod zapísané v registri sú pravdivé a úplné, preto rozhodol o výmaze sťažovateľky z registra partnerov verejného sektora (bod 63 odôvodnenia napadnutého uznesenia).

16. Po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov okresného súdu. Nezistil, že by okresným súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzované rozhodnutie okresného súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené. Práve naopak,

napadnuté uznesenie okresného súdu sa ústavnému súdu javí byť komplexné a zodpovedajúce všetkým právnym a skutkovým okolnostiam daného prípadu.

17. V tejto súvislosti ústavný súd pri posudzovaní ústavnej udržateľnosti záverov v odôvodnení napadnutého uznesenia okresného súdu zohľadnil aj charakter, zmysel a účel zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 315/2016 Z. z.“), kde všeobecný súd musí pri svojom rozhodovaní zohľadniť aj verejný záujem. Predmet úpravy má verejnoprávny charakter. Účelom a zmyslom zákona č. 315/2016 Z. z. je odkrytie a publicita beneficentov, ktorí majú prospech z transakcií s verejným sektorom. V odôvodnených prípadoch je preto podľa názoru ústavného súdu legitímne nepriznať právnou ochranu subjektu, ktorého cieľom je zmariť preverenie konečných užívateľov výhod v registri obligatórne zapísaného partnera verejného sektora. Aj miera dôkazného bremena je tomu primerane prispôsobená (§ 12 ods. 7 zákona č. 315/2016 Z. z.). Preto možno konštatovať, že všeobecnému súdu postačuje, ak partner verejného sektora hodnoverne nepreukáže svoje tvrdenia o úplnosti a pravdivosti údajov, resp. postačuje, že existujúce pochybnosti okresného súdu zistené v priebehu konania nie je spôsobilý hodnoverne vysvetliť.

18. Ústavný súd v súhrne konštatuje, že sa z obsahu napadnutého uznesenia presvedčil, že okresný súd sa námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v napadnutom uznesení dostala primeranú odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery

napadnutých rozhodnutí, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

19. Ústavný súd preto konštatuje, že dôvody napadnutého uznesenia okresného súdu sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Sťažovateľkou prezentované argumenty podľa názoru ústavného súdu relevantne nespochybnili ústavnú konformnosť prijatých právnych záverov okresným súdom.

20. Vychádzajúc z uvedeného, je ústavný súd toho názoru, že niet relevantnej spojitosti medzi napadnutým uznesením okresného súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

21. Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky, pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu